

Příroda zachycuje velké množství skleníkových plynů

5.6.2023 - Radek Drahný | Správa Krkonošského národního parku

Jak říká studie Jakuba Hrušky a spol. z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR [1] ve střeoevropských lesích lze počítat s průměrným množstvím uhlíku, zachyceném přírůsty lesních dřevin ročně, ve výši 3,5 t na hektar. V krkonošském národním parku máme 35 104 hektarů lesa, z čehož vyplývá, že ročně z atmosféry krkonošské lesy zachytí bezmála 123 000 tun CO_{2ekv}.

Velké množství uhlíku v sobě shromažďuje dřevo stromů – především kmeny, ale také větve. Zásoba dřeva v krkonošských lesích je průměrně 262 m³ dřevní hmoty na hektar, což znamená v každém hektaru uložených cca 98 tun uhlíku, tedy v celých Krkonoších to dělá 3,44 milionu tun CO_{2ekv}.

K tomu je třeba přičíst dlouhodobou zásobu uhlíku v lesní půdě, která tam, pokud nedojde k plošnému vykácení (nebo požáru) lesa, dlouhodobě zůstává. To je ohromné množství uhlíku, které činí do hloubky 80 cm 132 tun na každém hektaru. Lesní půda v Krkonošském národním parku a jeho ochranném pásmu je tak úložištěm 4,63 milionu tun CO_{2ekv}.

Pokud navíc v lese zůstává dostatek mrtvého dřeva – lesničtí biologové doporučují z řady důvodů alespoň 40 m³ na každém hektaru. V Krkonoších ponecháváme v lesích v průměru 60 m³ mrtvého dřeva. Každý rok se v tomto mrtvém dřevě na každém hektaru udrží v průměru 1,7 tuny CO₂. To dělá dohromady dalších zhruba 59 000 tun CO_{2ekv} ročně.

Můžeme tedy říci, že lesy KRNAP a jeho ochranného pásma zachytávají aktuálně zhruba 8,25 milionu tun CO_{2ekv}, z toho 8,07 milionu tun zadržují dlouhodobě a každoročně k tomu dalších 182 000 tun CO_{2ekv} přidají. [2]

Aby to tak zůstalo dál, je nutné, aby krkonošské lesy zůstaly zelené – tedy odolaly suchu a kůrovcovým kalamitám, je potřeba v nich ani v budoucnu nehosподаřit buď vůbec, jak se to děje dnes v přírodní a částečně i přírodě blízké zóně NP, nebo výběrným hospodařením a nikoli hospodařením pasečným [3]. V lesích národního parku je to dáno tím, že se jedná o lesy, kde je hlavním cílem ochrana přírody. Ovšem lesy Krkonoš tvoří jen malou kapku v lesích ČR – v celé zemi máme 3 miliony hektarů lesa, v KRNAP je to pouze 35 104 hektarů.

Podle zahraničních studií lze ve střední Evropě počítat u horských luk se zásobou uhlíku v půdě a podzemní i nadzemní biomase ve výši cca 125–168 tun na hektar. Vzhledem k tomu, že v Krkonoších máme zhruba 11 000 hektarů různých typů horských luk, můžeme předpokládat, vezmeme-li průměrnou hodnotu 146 tun uhlíku na hektar louky, že jsou zásobárnou 1,6 milionu tun uhlíku, který v nich také zůstane, pokud je nepřeměníme třeba na pole nebo na stavební parcely.

Ještě více uhlíku v každém hektaru v sobě uchovávají krkonošská rašeliniště. Především v samotné rašelině, z malé části i v rostlinách na ní rostoucích, uchovávají krkonošská vrchoviště, ale i lesní rašeliniště, zhruba 150 tun uhlíku na hektar [1]. V KRNAP máme 268 hektarů rašelinišť, což znamená úložiště zhruba 40 000 tun CO_{2ekv}.

Uhlík z atmosféry zachycuje pochopitelně i další zeleň – zahrádky v krkonošských obcích, nebo třeba stromořadí podél cest a silnic (cca 6 tun CO_{2ekv} na kilometr stromořadí ročně) [1]. Příroda je přirozeným zachycovačem uhlíku, který při uvolňování, k němuž dochází třeba nešetrnou těžbou v

lese či přeměnou luk a mokřadů na pole či stavební parcely, v podobě CO₂ uniká do atmosféry. Čím více přírody dokážeme ochránit, nebo dokonce obnovit, tím méně emisí skleníkových plynů budeme muset snižovat nákladnými technologickými opatřeními. Znamená to, že musíme dávat přírodě aktivněji přednost v našem každodenním počínání i rozhodování. Ochrana přírody se nám ve světě klimatické krize vyplatí několikanásobně.

Poznámky:

^[1] J. Hruška, M. Pavelka, T. Chuman, F. Oulehla, O. Vindušková, P. Cudlín, M. Trnka: Odhad potenciálu sekvestrace uhlíku v České republice, CzechGlobe – Ústav výzkumu globální změny AV ČR, Praha a Brno 2021; stručněji též v časopise Lesnická práce č. 5, 6 a 7/2022.

^[2] Roční emise skleníkových plynů v České republice dohromady činí cca 142 milionů tun CO₂ekv.

^[3] V případě, že se z lesa stane paseka, původní les přestává být zásobárnou CO₂ a naopak jej začne do atmosféry přidávat.

^[4] Např. Adrian Ward: The extent and value of carbon stored in mountain grasslands and shrublands globally, and the prospects for using climate finance to address natural resource management issues, 2016, <https://www.researchgate.net/publication/325050257>

Další informace:<https://www.tydenproklima.cz>

#TydenproKlima #ZmenaKlimatu

Další informace o aktuálním dění na území Krkonošského národního parku i v jeho okolí najdete na facebookovém profilu <https://www.facebook.com/spravakrnap>

<https://www.krnap.cz/aktuality/tz-priroda-zachycuje-velke-mnozstvi-sklenikovych-plynu>